Risale-i Nur’da kudreti anlatan kanunlar

Ayşe Hanım: Şu paragrafı açıklar mısınız? “İşte, kudret-i İlâhiye, zatiyedir; öyle ise, acz tahallül edemez. Hem, melekûtiyet-i eşyaya taallûk eder; öyle ise, mevani tedahül edemez. Hem, nispeti, kanunîdir; öyle ise cüz, külle müsavi gelir ve cüz’î, küllî hükmüne geçer.”

ÜÇ MESELE, ÜÇ KANUN

Bu paragraf, Üçüncü Esas’ın temel konusu olan “Fail Muktedirdir” hükmünü izaha dönük bir fezlekedir. Bu fezleke bu nedenle icazvari bir cümle yapısıyla az sonra gelecek üç meselenin her birisini özetlemiştir. Bu özette, Allah’ın zatına ait kudret sıfatı ile ilgili olarak üç kanun zikredilmiştir.

1-Allah’ın kudreti zatidir.

2-Allah’ın kudreti eşyanın melekût cihetinden tecelli eder.

3-Allah’ın kudret sıfatının eşyaya nispeti kanunîdir.

Dolaysıyla bu üç kudret kanununun bir zorunlu neticesi olarak:

1-Acizlik sıfatı kudret sıfatını hiçbir şekilde zafiyete uğratamaz, bölemez, etkisiz bırakamaz. Çünkü kudret zatın has ve öz malı olunca, acizlik ona ulaşamaz!

2-Maniler kudret sıfatını tecelliden alıkoyamaz. Çünkü maniler eşyanın mülk cihetinde vardır. Eşyanın melekût ciheti doğrudan İlahî kudrete bağlıdır. Arada vasıta, vesile, sebep, esbap yoktur. Dolayısıyla mülk cihetinde sebepler dünyasında etkili bulunan maniler, melekût cihetinde etkisizdirler.

3-Kâinatta dev küreleri yaratmak ve yönetmekle bir zerreyi yaratmak ve yönetmek arasında Allah’ın kudreti açısından fark yoktur. Yaratılış bakımından küçük büyüğe

eşittir. Bu nedenle küçücüğe ait olan, büyüklerin büyüğüne ait olan hükmündedir.

Mesela bir atomun atom altı parçacıklarından olan proton, elektron, nötron, foton (ışık), ozon, mezon, fermiyon, baryon, graviton atoma ait cüzlerdendir. Bu cüzler, güneşe ait cüzlerden olan Merkür, Venüs, Dünya, Mars, Jüpiter, Satürn, Üranüs, Neptün, Plüton ile Allah'ın kudretine nispeti biridir.

ZATÎ OLANA ACZ TAHALLÜL EDEMEZ

Allah'ın bütün sıfatları Allah'ın zatının lazımıdır. Yani Allah'ın zatının aslî malıdır. Allah'ta geçici değildir, iğreti değildir, emanet değildir.

Kudret sıfatı da diğer sıfatlar gibi Allah'ın zatının aslî malıdır. Dolayısıyla bu sıfatın zıttı olan acizlik, bu sıfatı aslî mal sayan zata zarar vermez. Yani acizlik bu sıfatı bölemez, Allah'ın zatından koparamaz, etkisiz bırakamaz. Acizlik bu sıfatın eteğine ulaşamaz.

Bu husus, söz konusu yerde Birinci Mesele olarak açıklanmıştır.

Acizlik, eşyaya ait bir sıfattır. Allah'ın sıfatı değildir. Kudreti kendisinde emanet olan mahlûkatta etkilidir. Fakat kudret kendisinin has ve öz malı bulunan Zat-ı İlahi'de acizliğin zerresi bulunmaz. Bulunsa, acizlik de kudret gibi öz-mal olması gerekir. Bu durumda bir zatta iki öz-malın birleşmesi lazım gelirdi. Yani Bediüzzaman'ın ifadesiyle cem'-i zıddeyn lazım gelirdi ki, bu akla, mantığa ve hakikate ters bir durumdur.

Diyelim ki, sanatı kendisine öz-mal haline getirmiş bir sanatçı var. Çalakalem çizgilerinden bile bir sanat şaheseri çıkıyor. İşte bu adamın çizgilerinden ancak sanat çıkar; sanatsız karalamalar çıkmaz.

EŞYANIN MÜLK VE MELEKÛT CİHETLERİ

Üstad hazretleri İkinci Meselede eşyanın iki ciheti bulunduğunu nazara veriyor. Mülk ve Melekût cihetleri. Bu bölüm, diğer bölümler gibi adeta kâinatın nabzını elinde tutan bölümlerdir.

Üçüncü Bölüm ise ilk defa adını ve izahını Risale-i Nur'da bulduğumuz kudret kanunlarına tahsis edilmiştir. Öyle ki, kâinatta çoğu aza, büyüğü küçüğe eşit kılan kanunlar, emirler ve sırlar hâkimdir. Bu sırlardan burada altı tanesi zikredilmiştir. Bunlar: Şeffafiyet, mukabele, muvazene, intizam, tecerrüt ve itaat sırları.

Her bir sır bir temsil ile zihinlere iyice nakşedilmiştir. Mesela şeffafiyet sırrı gereği

güneş ışığını şeffaf olan her bir cam zerreciğine de, denizin büyük sathına da aynı anda, aynı güçle, bölünmeden, zahmetsiz olarak ve birbirine mani olmadan veriyor. Allah'ın kudreti önünde de büyük küçük bütün eşya şeffaf hükmündedir. Çoğun veya azın önemi yoktur.

Bu bölümde her bir konu ayrıntılı ve anlaşılır temsillerle açıklanmıştır.